

Dosarul nr. 3ra-78/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (Olga Boțan)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Vitalie Cotorobai, Liuba Pruteanu, Ana Panov)

ÎNCHEIERE

23 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Poalelungi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 08 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 26 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, prin care s-a admis acțiunea depusă de Mihail Poalelungi,

constată:

La 16 iulie 2018, Mihail Poalelungi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale (denumirea prescurtată CNAS) cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că, prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 41 din 16 martie 2018, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 95-104 (6490-6499), a fost eliberat din funcția de judecător și președinte al Curții Supreme de Justiție, în baza cererii de demisie.

Prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 117/7 din 06 martie 2018, art. 6, 7 și 12 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, a fost numit în funcția de judecător și ales Președinte al Curții Constituționale din 16 martie 2018.

Deopotrivă, reclamantul a relevat că, până la momentul actual, în baza art. III din Legea nr. 60 din 04 aprilie 2014, beneficiază de pensie în mărimea stabilită până la data intrării în vigoare a legii menționate și care nu a fost recalculată.

Astfel, în temeiul articolului 32 alin. (1) și (3) din Legea cu privire la statutul judecătorului, precum și în baza cererii depuse la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Buiucani, mun. Chișinău, urma a-i fi recalculată pensia, începând cu data de 16 martie 2018, ținându-se cont de mărimea salariului lunar al Președintelui Curții Supreme de Justiție în exercițiu, la moment și pentru viitor.

În acest sens, reclamantul a menționat că, numirea sa în funcția de judecător al Curții Constituționale, precum și alegerea în funcția de Președinte al acesteia, nu afectează plata pensiei în condițiile articolului 2 alin. (1) din Legea cu privire la statutul judecătorului.

Prin scrisoarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani, mun. Chișinău, din 13 aprilie 2018, cererea sa a fost acceptată și reclamantul a fost invitat pentru a depune suplimentar copia buletinului de identitate, extrasul din ordinul de eliberare din funcție și copia carnetului de muncă. Ulterior, dosarul său cu privire la plata pensiei, a fost transmis la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Centru, mun. Chișinău, unde a și depus suplimentar copia actelor solicitate.

La fel, reclamantul a notat că, deoarece cuantumul pensiei sale nu era recalculat conform normelor de drept expuse supra, s-a adresat către CNAS cu cerere prealabilă, în vederea soluționării pozitive a acestei probleme. Prin scrisoarea Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova nr. P-1392/18 din 10 iulie 2018, cererea prealabilă a fost respinsă, invocându-se faptul ca activitatea sa în funcția de judecător și Președinte a Curții Constituționale nu i-ar permite plata integrală a pensiei.

Prin urmare, reclamantul a considerat refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova ca fiind unul ilegal și care contravine normelor de drept.

În această ordine de idei, reclamantul Mihail Poalelungi a solicitat anularea, ca fiind ilegală în fond și emisă contrar prevederilor legii, scrisoarea Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova nr. P-1392/18 din 10 iulie 2018; și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova la recalcularea pensiei sale, începând cu 16 martie 2018, ținându-se cont de mărimea salariului lunar al Președintelui Curții Supreme de Justiție în exercițiu.

Prin hotărârea din 26 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, (f.d. 31, 41-46) s-a admis acțiunea depusă de Mihail Poalelungi, s-a anulat ca fiind ilegal în fond și emis contrar prevederilor legii actul Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova nr. P-1392/18 din 10 iulie 2018; și s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova să recalculeze pensia lui Mihail Poalelungi, din 16 martie 2018, ținându-se cont de mărimea salariului lunar al Președintelui Curții Supreme de Justiție în exercițiu.

Prin decizia din 08 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 83, 84-92) s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 26 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Prima instanță și instanța de apel și-au întemeiat soluțiile adoptate pe dispozițiile art. 9 alin. (1) din Codul civil; art. 1 alin. (2), art. 2, art. 3, art. 16 alin. (1), 24 alin. (3), art. 25 alin. (1) lit. b), art. 26 alin. (1) lit. a) din Legea contenciosului administrativ; art. 24/1 alin. (5), art. 32 alin. (1) și (3) din Legea cu privire la statutul judecătorului; art. 10/1 din Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor; art. III din Legea nr. 60 din 04 aprilie 2014 privind modificarea și completarea unor acte legislative; și art. 21 alin. (4/2) din Legea cu privire la Curtea Constituțională.

Instanțele inferioare și-au argumentat concluzia prin faptul că, funcția de judecător al Curții Constituționale nu poate fi asimilată funcției de judecător din autoritatea judecătorească. Or, Curtea Constituțională nu este parte a autorității

judecătorești reglementată prin Capitolul IX, titlul III din Constituție. Astfel, judecătorului demisionat nu i se mai menține statutul de judecător.

În această consecvență, instanțele de fond au conchis că, numirea reclamantului Mihail Poalelungi în funcția de judecător al Curții Constituționale nu a avut loc în temeiul Legii cu privire la statutul judecătorului, iar această circumstanță denotă inaplicabilitatea art. III din Legea nr. 60 din 04 aprilie 2014, în partea interdicției de recalculare a pensiei, deoarece reclamantul nu continuă să activeze în funcția de judecător.

La 06 decembrie 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei din 08 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 96-98, 99).

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel a interpretat în mod eronat legea, menționând în acest sens că, la 13 septembrie 2012, intimatului i-a fost stabilită pensia în proporție de 80% față de salariul de funcție a Președintelui Curții Supreme de Justiție, luând în considerație vechimea în muncă a acestuia ca judecător de 23 ani 03 luni. Iar, odată cu majorarea salariului judecătorilor efectuată prin Legea nr. 37 din 07 martie 2013, acestuia i s-a efectuat recalcularea pensiei. Ulterior, de la 01 ianuarie 2014, ținând cont de majorarea salariului judecătorilor prin Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013, pensia intimatului a fost recalculată reieșind din salariul Președintelui Curții Supreme de Justiție.

Astfel, recurenta a opinat că, prin prisma art. 32 din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 (în redacția modificărilor operate prin Legea nr. 60 din 04 aprilie 2014), de la 16 mai 2014, pensiile pentru vechime în muncă se calculează și se plătesc doar judecătorilor demisionați și judecătorilor eliberați din funcție în legătură cu atingerea plafonului de vârstă.

În cazul în care judecătorii demisionați sunt numiți iarăși în funcția de judecător, plata pensiei se suspendă.

Totodată, recurenta a evidențiat că, legislația în vigoare nu face distincții între pensiile judecătorilor Curții Constituționale și pensiile judecătorilor instanțelor judecătorești. Respectiv, legislația națională în vigoare stabilește reguli comune cu privire la stabilirea și recalcularea pensiei judecătorilor, indiferent al Curții Constituționale sau ai instanțelor judecătorești, cu excepțiile prevăzute de lege.

În altă ordine de idei, recurenta a notat că, trecerea judecătorului de la Curtea Supremă de Justiție la Curtea Constituțională, în lipsa unor prevederi expres prevăzute de lege, nu schimbă condițiile de plată și recalculare a pensiei stabilite în temeiul art. 32 alin. (1) din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995.

Respectiv, în sensul art. III din Legea nr. 60 din 04 aprilie 2014, judecătorii care beneficiază de plata pensiei, dar continuă să activeze în funcția de judecător vor primi pensie în mărimea stabilită până la intrarea în vigoare a legii. Astfel, odată cu intrarea în vigoare a acestei Legi, judecătorii care și-au stabilit pensia până la 16 mai 2014 primesc pensii în mărimea stabilită și se vor recalcula, ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu, doar judecătorilor demisionați și judecătorilor eliberați din funcție în legătură cu atingerea plafonului de vârstă.

În aceste circumstanțe, în condițiile din speță, nu există temei de a recalcula intimatului pensia pentru vechime în muncă ca judecător din salariul Președintelui Curții Supreme de Justiție în exercițiu, deoarece acesta la moment ocupă funcția de

judecător la Curtea Constituțională.

În această ordine de idei, recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a solicitat casarea deciziei din 08 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 26 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cu pronunțarea unei hotărâri noi în sensul respingerii acțiunii depuse de Mihail Poalelungi.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Prin prisma art. 434 în alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Instanța de recurs atestă că, în speță, calea de atac a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece actul judecătoresc de dispoziție recurat datează cu 08 noiembrie 2018, iar cererea de recurs a fost predată oficiului poștal la 06 decembrie 2018, adică în termen de la data pronunțării deciziei Curții de Apel Chișinău (f.d. 99).

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, conform prevederilor art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective.

Analizând cuprinsul cererii de recurs depuse de Casa Națională de Asigurări Sociale, completul de admisibilitate evocă faptul că argumentele invocate în recurs, în esența lor, sunt similare alegațiilor inserate în cererea de apel (f.d. 57-59). Astfel se deduce că cererea de recurs *de facto* este o transpunere a motivelor din cererea de apel, iar drept consecință nu pot fi reținute de către completul de admisibilitate a instanței de recurs, deoarece recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat.

La acest capitol, instanța de recurs atestă că recurenta nu a evidențiat în cererea de recurs formulată memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la reiterarea unor circumstanțe care au fost supuse examinării în ordine de apel.

În acest sens, urmează a se evidenția faptul că nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Astfel, este de menționat că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o

motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera nelegalitatea hotărârii.

În această ordine de idei, instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel și nu se regăsesc în art. 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Casa Națională de Asigurări Sociale nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurenteii cu soluția dată de instanțele inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că prezenta cerere de recurs a fost depusă după ce Casa Națională de Asigurări Sociale a avut posibilitatea de a fi auzită de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurenteii i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzită combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 08

noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 08 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Poalelungi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu